

Νομικό πλαίσιο λήψης αποφάσεων σε εποπτικά θέματα

Δήλωση του Αθανάσιου Ορφανίδη, Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, με αφορμή την αμφισβήτηση του νομικού πλαισίου λήψης αποφάσεων σε εποπτικά θέματα

Λευκωσία, 23 Μαρτίου 2009

Τον τελευταίο καιρό βιώνουμε τη σοβαρότερη για πολλές δεκαετίες διεθνή τραπεζική κρίση. Αυτή η πρωτοφανής κρίση έχει επηρεάσει συθέμελα τη διεθνή οικονομία, δημιουργώντας ένα φαύλο κύκλο μεταξύ των κλυδωνισμών του παγκόσμιου τραπεζικού συστήματος και της μείωσης στην πραγματική οικονομική δραστηριότητα παγκοσμίως. Στην Κύπρο η κρίση αυτή μας έχει επηρεάσει σε πολύ λιγότερο βαθμό μέχρι τώρα και αισιοδοξώ ότι η οικονομία μας δεν θα πληγεί στο βαθμό που αναμένεται να επηρεαστεί η υπόλοιπη Ευρώπη. Αυτό οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στη διαχρονικά ισχυρή εποπτεία του τραπεζικού μας συστήματος από την Κεντρική Τράπεζα και στο ισχύον σωστό εποπτικό πλαίσιο.

Τις τελευταίες μέρες, με μεγάλη μου λύπη παρατηρώ ότι αμφισβητείται το νομικό πλαίσιο λήψης αποφάσεων σε εποπτικά θέματα, για παράδειγμα, για την αδειοδότηση τραπεζών και για αιτήσεις για αύξηση ποσοστών συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο των τραπεζών. Παρατηρώ ότι αυτή η συζήτηση γίνεται και μέσω των μέσων ενημέρωσης, παρόλο ότι πρέπει να είναι γενικά αντιληπτό πόσο δυνητικά επικίνδυνο για το τραπεζικό μας σύστημα και την οικονομία μας είναι η οποιαδήποτε αμφισβήτηση του εποπτικού μας πλαισίου, ιδιαίτερα αυτή τη στιγμή.

Αφορμή για τη δημόσια συζήτηση φαίνεται ότι είναι πρόσφατη απόσυρση της αίτησης της MIG για αύξηση του ποσοστού συμμετοχής της στη Μαρφίν Λαϊκή που, σύμφωνα με αυτά τα δημοσιεύματα, και παρά την επίσημη ανακοίνωση της εταιρείας, έγινε μετά που διαπιστώθηκε η πρόθεση του Διοικητή να απορρίψει την πρόταση. Λόγω του επαγγελματικού απορρήτου, δεν μπορώ να σχολιάσω τα όσα βλέπουν το φως της δημοσιότητας για το συγκεκριμένο θέμα, όπως είναι η πάγια τακτική μας σε παρόμοιες περιπτώσεις.

Επειδή όμως από αυτή τη συζήτηση αφήνονται, αχρείαστα, σκιές για την Κεντρική Τράπεζα, θα ήταν χρήσιμο να εξηγηθούν ορισμένα πράγματα, χωρίς όμως να γίνει οποιαδήποτε αναφορά στην ουσία της συγκεκριμένης υπόθεσης της MIG, λόγω, όπως ανέφερα, του επαγγελματικού απορρήτου.

Το θέμα της MIG δημοσιοποιήθηκε μετά από τις πρόσφατες δηλώσεις του εκτελεστικού Αντιπροέδρου της Μαρφίν Λαϊκή και της MIG στο Προεδρικό, μετά από συναντήσεις του με τον Υπουργό Οικονομικών και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Προεκτάσεις στον Τύπο έδωσαν επίσης ανώνυμες πηγές που, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, προέρχονται από τον κύκλο μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ. Αυτά τα δημοσιεύματα, που αναφέρονται και σε συζητήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, εγείρουν θέμα αρμοδιοτήτων του Διοικητή και αμφισβητούν την ερμηνεία του Νόμου που εφαρμόστηκε επανειλημμένα από τους προκατόχους μου σε παρόμοιες περιπτώσεις, χωρίς ποτέ να αμφισβητείται η ερμηνεία.

Συγκεκριμένα, αμφισβητείται η εξουσία του Διοικητή να λαμβάνει αποφάσεις σε περιπτώσεις εξέτασης αιτήσεων για αύξηση των ποσοστών συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο τραπεζών. Σε αυτό το σημείο θα ήταν χρήσιμο να αναφέρω ότι με βάση το Σύνταγμα ο Διοικητής έχει την εκτελεστική εξουσία της Κεντρικής Τράπεζας.

Θέλω να διαβεβαιώσω ότι, όπως πάντα, ενεργώ με βάση την κείμενη νομοθεσία όπως την εφαρμόζαν και οι προηγούμενοι Διοικητές κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Επαναλαμβάνω ότι δεν υπήρξε προηγουμένως προβληματισμός για διαφορετική ερμηνεία, ούτε από προηγούμενα Διοικητικά Συμβούλια ούτε από οποιονδήποτε.

Είναι πάγια και αδιαπραγμάτευτη προσωπική και επαγγελματική αρχή μου ότι όλες οι ενέργειες, πράξεις και αποφάσεις μου πρέπει να βρίσκονται αυστηρά στα πλαίσια του Νόμου. Λειτουργώ, λοιπόν, στο πλαίσιο της υφιστάμενης και σωστής κατά την άποψή μου ερμηνείας της νομοθεσίας.

Θεωρώ την υφιστάμενη ερμηνεία σωστή, καθότι η φιλοσοφία και το σκεπτικό της σχετικής νομοθεσίας να μην ανατίθεται σε μέλη του ΔΣ εκτελεστική εξουσία βασίζεται και στο γεγονός ότι τα πρόσωπα που διορίζονται ως μέλη του ΔΣ της Κεντρικής Τράπεζας εξακολουθούν να έχουν τη βασική τους ασχολία εκτός της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Ως εκ τούτου, πιστεύω ότι ο νομοθέτης αποσκοπούσε στο να αποτρέψει το ενδεχόμενο να δημιουργείται σύγκρουση ή ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων. Επίσης, ο νομοθέτης δεν θα ήθελε τεχνοκρατικά εξειδικευμένες αποφάσεις να λαμβάνονται από άτομα που δεν θα μπορούσαν να αφιέρωναν σε συστηματική βάση κι' απρόσκοπτα το χρόνο τους για την Τράπεζα. Εξ' όσων γνωρίζω, σε καμιά άλλη χώρα της ΕΕ τέτοιες αποφάσεις λαμβάνονται από όργανο με παρόμοια σύνθεση του δικού μας Διοικητικού Συμβουλίου.

Τονίζω ότι θεωρώ ως άκρως επικίνδυνο και ζημιογόνο, ιδιαίτερα μεσούσης της χρηματοοικονομικής κρίσης, να τίθεται υπό αμφισβήτηση στη χώρα μας το πλαίσιο λήψης

αποφάσεων για τον τραπεζικό τομέα, και μάλιστα δημόσια. Άνκαι προσωπικά δεν έχω λόγο να αμφισβητώ τη νομιμότητα του υφιστάμενου πλαισίου και των πρακτικών που ακολουθούνται για δεκαετίες στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, εφόσον αυτό το θέμα εγείρεται τώρα, είμαι υποχρεωμένος να ζητήσω νομική συμβουλή, το οποίο ήδη έπραξα. Στόχος μου είναι η εξάλειψη οποιωνδήποτε αμφιβολιών για το νομικό πλαίσιο λήψης αποφάσεων που τόσο ατυχώς έχουν εγερθεί σ' αυτή τη χρονική συγκυρία.

Κλείνοντας, θα ήθελα να διαβεβαιώσω ότι, ως ανεξάρτητος αξιωματούχος της Δημοκρατίας, παραμένω προσηλωμένος στην ανεπηρέαστη άσκηση των καθηκόντων μου και στις πρακτικές που ακολουθήθηκαν για τόσα χρόνια με επιτυχία από τους προκατόχους μου. Θα συνεχίσω να παραμένω μακριά από οποιεσδήποτε σκοπιμότητες και συμφέροντα και να ενεργώ, στα πλαίσια της νομιμότητας, για την εξυπηρέτηση του γενικότερου καλού του τόπου.